

กลยุทธ์ที่ ๔

การผลิตสื่อต้นแบบ เพื่อให้สื่อมวลชนในพื้นที่ส่งต่อไปยังสำนักข่าวส่วนกลาง

เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ เป็นต้นมา นับถึงปัจจุบันเป็นเวลาประมาณ ๑๗ ปี กลุ่มสื่อมวลชน ถือเป็นบุคคลสำคัญ อีกกลุ่มหนึ่งที่มีการปฏิบัติหน้าที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารอย่างเข้มแข็ง ควบคู่กับสถานการณ์และเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในรอบหลายปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ สื่อมวลชนที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความหลากหลายกลุ่มและรูปแบบการปฏิบัติงาน มีทั้งสื่อมวลชน ที่สังกัดส่วนราชการ และภาคเอกชน มีทั้งที่ประจำในพื้นที่และเดินทางมาทำงานในพื้นที่เป็นครั้งคราว บางเป็นกลุ่มผู้สื่อข่าวพิเศษหรือสติงเกอร์ ซึ่งเป็นทั้งคนในพื้นที่และเกาะติดพื้นที่ตลอดเวลา ซึ่งในที่นี้จะขอกล่าวถึงกลุ่มนี้เป็นหลัก ในการใช้กลยุทธ์ผลิตสื่อต้นแบบ ที่เป็นข่าวเชิงบวก เพื่อให้สื่อมวลชนเหล่านี้ส่งต่อสำนักข่าวส่วนกลางต่อไป

ผู้สื่อข่าวพิเศษของสำนักข่าวต่าง ๆ ที่ประจำในแต่ละจังหวัด หรือที่เรียกว่า สติงเกอร์ มักเป็น คนในพื้นที่ที่มีความรู้ ทักษะ ความสามารถด้านการทำข่าว การสัมภาษณ์ การเขียนและการถ่ายภาพ ส่วนใหญ่จะเป็นความสามารถที่อยู่ในบุคคลเพียงคนเดียว หมายถึงทำงานคนเดียวในหลายหน้าที่ วิชาชีพบุคคลกลุ่มนี้เกิดขึ้น เนื่องจากในช่วงที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงช่วงแรก ๆ ผู้สื่อข่าวของสำนักข่าวที่อยู่ในส่วนกลางไม่กล้าลงมาในพื้นที่ เนื่องจากหวาดกลัวและไม่มั่นใจในความปลอดภัย จึงหาคนในพื้นที่ เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าว ซึ่งหายากและมีไม่มากนัก แต่ก็มีคนบางคนที่ได้มีโอกาสเข้าสู่อาชีพ เป็นผู้สื่อข่าวพิเศษ หรือที่เรียกว่า สติงเกอร์ คนเหล่านี้ ส่วนใหญ่จะต้องลงทุนเอง ทั้งในเรื่อง ยานพาหนะ เครื่องมืออุปกรณ์การถ่ายภาพ การติดต่อ การบันทึกเสียง เครื่องมือสื่อสาร เครื่องคอมพิวเตอร์และอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นต่อการทำงาน ถือว่าต้องรับผิดชอบเองทั้งหมด แต่ก็มีบางที่ สำนักข่าวบางสำนัก สนับสนุนบางส่วนให้ โดยส่วนใหญ่มักใช้บ้านที่อยู่อาศัย เป็นสถานที่ทำงานหรือสำนักงาน รายได้หลักเกิดจากเมื่อมีข่าวหรือเหตุการณ์เกิดขึ้น สติงเกอร์จะมีหน้าที่ผลิตข่าวส่งไปยังส่วนกลาง ถ้าได้ออกอากาศหรือเผยแพร่ ส่วนใหญ่จะได้รับค่าข่าวประมาณ ๕๐๐ – ๑,๐๐๐ บาท ต่อข่าว หรือบางสำนักอาจมีค่าตอบแทนอื่นเพิ่มเติม และด้วยเหตุที่มีรายได้ไม่แน่นอน ขณะเดียวกัน ต้องรับภาระรายจ่ายหลายทาง สติงเกอร์บางคน จึงรับงานเป็นสติงเกอร์ให้กับสำนักข่าวมากกว่า ๑ สำนัก สถานีโทรทัศน์หลายช่อง หนังสือพิมพ์หลายฉบับ หมายถึง เมื่อออกไปทำข่าว ๑ เรื่อง จะกลับมาเขียนข่าวส่งสื่อต่าง ๆ ในรูปแบบที่แตกต่างกันตามลักษณะจำเพาะของแต่ละสื่อ แต่จะอยู่ในกรอบเนื้อหาเดียวกัน จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่ผู้ชมโทรทัศน์และผู้อ่านหนังสือพิมพ์บางคน อาจรู้สึกว้าเหว่ใดข่าวที่เผยแพร่ทางสื่อมวลชน ถึงเหมือนหรือใกล้เคียงกัน ดังนั้นจึงทราบไว้ว่า เพราะเป็นการผลิตโดยบุคคลเดียวกันหรือโรงงานเดียวกันนั่นเอง ทั้งนี้ สติงเกอร์ในพื้นที่ส่วนใหญ่ จะมีความถนัดในการทำข่าวเหตุการณ์เป็นหลัก

การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัจจุบันรัฐบาลให้ความสำคัญใน ๒ มิติคือ มิติที่ ๑ คือด้านความมั่นคง ความปลอดภัย ซึ่งรับผิดชอบโดย กอ.รมน.ภาค ๔ ส่วนหน้า ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครอง และฝ่ายกำลังเป็นหลัก มาตรการที่ใช้ได้แก่ การดำเนินการด้าน ยุทธวิธี การตั้งด่านตรวจค้น ติดตามจับกุม ไล่ล่ากดดัน เป็นต้น และมิติที่ ๒ คือ ด้านการพัฒนา

การช่วยเหลือประชาชนผู้เดือดร้อน สนับสนุนการศึกษา การประกอบอาชีพ การสร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจ ตลอดจนถึงติดตามเร่งรัด ประสานงานการจัดทำโครงการของส่วนราชการต่าง ๆ ในพื้นที่ เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในความรับผิดชอบของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือ ศอ.บต. และจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งจากการดำเนินการแก้ปัญหาอย่างจริงจังและต่อเนื่องของทั้ง ๒ มิติ ในห้วงที่ผ่านมา ทำให้ทางฝ่ายราชการ สามารถควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ได้มากขึ้น พี่น้องประชาชนในพื้นที่ที่มีความเข้าใจ เห็นใจ ให้ความร่วมมือกับทางภาครัฐมากยิ่งขึ้น ทำให้สถิติการก่อเหตุการณ์ความรุนแรงลดน้อยลง ซึ่งเมื่อเหตุการณ์ความรุนแรงลดลง ชาวก็ลดน้อยลง ทำให้รายได้จากการส่งข้าวของสดถึงเกอร์ลดน้อยลงตามไปด้วยเช่นกัน ประกอบกับปัจจุบันสำนักข่าวทั้งสถานีโทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์ที่อยู่ส่วนกลาง มีการแข่งขันสูงมาก แต่รายได้จากค่าโฆษณาเท่าเดิมหรือลดลง อีกทั้งปัญหาเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจถดถอยและการ Disruption ของ Social Media สำนักข่าวต่าง ๆ จึงต้องหาวิธีลดค่าใช้จ่าย ด้วยการเพิ่มความเข้มข้นกับการพิจารณาคัดเลือกข่าวที่สดถึงเกอร์ส่งไปจากต่างจังหวัดมากขึ้น กอปรในขณะที่เหตุการณ์ความรุนแรงเกิดขึ้นลดลง ข่าวด้านการพัฒนาหรือโครงการความเคลื่อนไหวในเชิงบวกกลับเพิ่มมากขึ้น แต่เนื่องจากการทำข่าวการพัฒนา จะมีรูปแบบการผลิต การคิดประเด็นการเขียนข่าว การนำเสนอและการถ่ายภาพที่แตกต่างไปจากการทำข่าวเหตุการณ์ความรุนแรง ซึ่งแน่นอน เป็นเรื่องที่สดถึงเกอร์เหล่านี้ ส่วนใหญ่ไม่ถนัดอย่างยิ่ง ทำให้สดถึงเกอร์ในพื้นที่ หลายคน มีงานและมีรายได้ลดลง ขณะที่สิทธิหรือการครอบครองบทบาทหน้าที่ในการรับผิดชอบผลิตข่าวจากพื้นที่ ให้กับสำนักข่าวในส่วนกลางยังคงมีอยู่ ซึ่งช่วงนี้เป็นจุดอ่อนที่ ศอ.บต.สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้และทำให้เกิดผลดีกับทุกฝ่าย

วิธีการที่ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือ ศอ.บต. ดำเนินการคือ การผลิตสื่อต้นแบบ ที่เป็นเรื่องดี ๆ เช่น ข่าวการพัฒนาข่าวเชิงบวก ความก้าวหน้าโครงการพัฒนา ความเห็นและความพึงพอใจของประชาชน การลงทุน ศักยภาพของพื้นที่ ความสุขของประชาชน การให้บริการ และการแก้ปัญหาของภาครัฐ หรืออื่น ๆ ภายใต้การควบคุมประเด็น เพื่อส่งใส่มือให้สดถึงเกอร์หรือผู้สื่อข่าวพิเศษ นำส่งให้สำนักข่าวส่วนกลางเผยแพร่ วิธีการคือ ศอ.บต. จัดตั้งทีมงาน ทำหน้าที่ในการติดตามสถานการณ์และทำข่าวเชิงบวกที่มีคุณภาพและตรงตามความต้องการของกองบรรณาธิการข่าวของสำนักข่าวหรือสำนักพิมพ์หรือสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ ว่าต้องการข่าวประเภทใดหรือสารคดีเชิงข่าวแบบไหน และเมื่อทราบความต้องการของกองบรรณาธิการเหล่านี้ ทีมงานก็จะผลิตข่าวหรือสารคดีเชิงข่าวหรือสื่อบันทึกให้ตรงตามความต้องการ แต่เนื่องจากทีวีแต่ละช่อง แต่ละสำนักข่าวจะมีข้อจำกัดคือ มีนโยบายไม่รับข่าวหรือสื่อบันทึกที่ซ้ำหรือเหมือนกัน ดังนั้นทีมผลิตของ ศอ.บต.นี้ จะต้องไม่ใช่ไมโครโฟน ที่บ่งบอกสัญลักษณ์ของช่องทีวีช่องใดช่องหนึ่ง ในการสัมภาษณ์แหล่งข่าว และจะต้องถ่ายภาพให้หลากหลาย รวมทั้งข้อมูลที่ครอบคลุม แต่ก็ต้องอยู่ในกรอบที่ตั้งเป้าว่าจะนำเสนอเพื่อให้เกิด Impact ในเรื่องเดียวกัน จากนั้นก็นำข่าวหรือสื่อบันทึกที่เปรียบเสมือนอาหารที่ประกอบด้วยเครื่องปรุงไม่ว่าจะเป็นเนื้อ ผัก พริก มะนาว ส่งไปให้สื่อมวลชนหรือสดถึงเกอร์ที่อยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ เหล่านี้ ซึ่งบางคนรับหน้าที่ส่งข่าวให้แก่สถานีโทรทัศน์ในส่วนกลางมากถึง ๖ ช่อง หนังสือพิมพ์และวิทยุอีกต่างหาก ดังนั้นเมื่อเราส่งข้อมูลข่าว ที่มีทั้งการถ่ายภาพที่ดี บทโทรทัศน์ที่ดี มีความหลากหลายไม่ซ้ำกัน เมื่อสดถึงเกอร์เหล่านี้รับข่าวหรือสารคดีเชิงข่าวจากเราไปแล้ว ก็จะนำไปส่งต่อ โดยสมมติว่าเมื่อเขาส่งไปยังสถานีข่าว ที่เขารับผิดชอบแล้วได้ออกอากาศ

สติงเกอร์เหล่านี้ก็จะได้ทั้งค่าข้าว ค่าน้ำมัน โดยที่ไม่ต้องลงทุนหรือออกไปทำเอง เช่น ถ้าหากช่งนั้น ๆ จ่ายค่าน้ำมัน ๕๐๐ บาท และค่าข้าว ๕๐๐ บาท ก็เท่ากับว่าสติงเกอร์เหล่านี้จะมีรายได้ ๑,๐๐๐ บาท ต่อ ๑ ข้าว โดยไม่ต้องลงทุนไปทำข้าวเอง และถ้าหากคน ๆ นั้นส่งข้าวดังกล่าวไปยังสำนักข่าวที่ตนรับผิดชอบถึง ๖ สำนักข่าว เขาก็จะมีรายได้จากการขายข่าวหรือสืุ่นั้น ๆ ถึง ๖,๐๐๐ บาท แต่สิ่งหนึ่งที่ทีมผลิตข่าวของ ศอ.บต.จะต้องทำอีกอย่างคือ เนื้อข่าวที่ส่งต้องเป็นไฟล์ Word เพื่อที่สติงเกอร์เหล่านั้น สามารถที่จะแก้ไขเนื้อหาข่าวหรือพิมพ์ชื่อเพิ่มเติมแล้วส่งต่อได้ทันที รวมทั้งภาพที่ถ่าย ก็จะต้องหลากหลายมุม เพื่อที่จะเป็นตัวเลือกในการตัดต่อส่งไปให้แก่สติงเกอร์ตามช่องต่าง ๆ ซึ่งถ้าทำได้ตามนี้ ผลดีและประโยชน์ ก็จะเกิดผลดีกับทุกฝ่าย กล่าวคือ ศอ.บต. มีช่องทางเผยแพร่ข่าวออกอากาศสู่พี่น้องประชาชนได้ และสติงเกอร์เอง ก็สามารถมีรายได้จากการขายข่าวและค่าน้ำมัน โดยไม่ต้องลงทุนออกไปผลิต นอกจากนี้ข่าวหรือสื่ข่าวนั้นของ ศอ.บต.ที่ผลิตขึ้นมาก็สามารถนำออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ NBT ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคได้อีกด้วย เนื่องจากทาง NBT มีความพร้อมที่จะรับข่าวต่าง ๆ เหล่าไปออกอากาศอยู่แล้ว

นอกจากนี้เรายังสามารถนำข่าวที่ผลิตเหล่านี้ มาดัดแปลงเพื่อส่งเป็นข่าวเสียงไปยังสถานีวิทยุกระจายเสียงต่าง ๆ นำส่งให้กับสื่อมวลชนในพื้นที่ รวมทั้งดัดแปลงเป็น Clip เป็นข่าวหนังสือพิมพ์ หรือบทความเพื่อกระจายสู่ Social Mediaต่าง ๆ ได้อีกหลายรูปแบบ

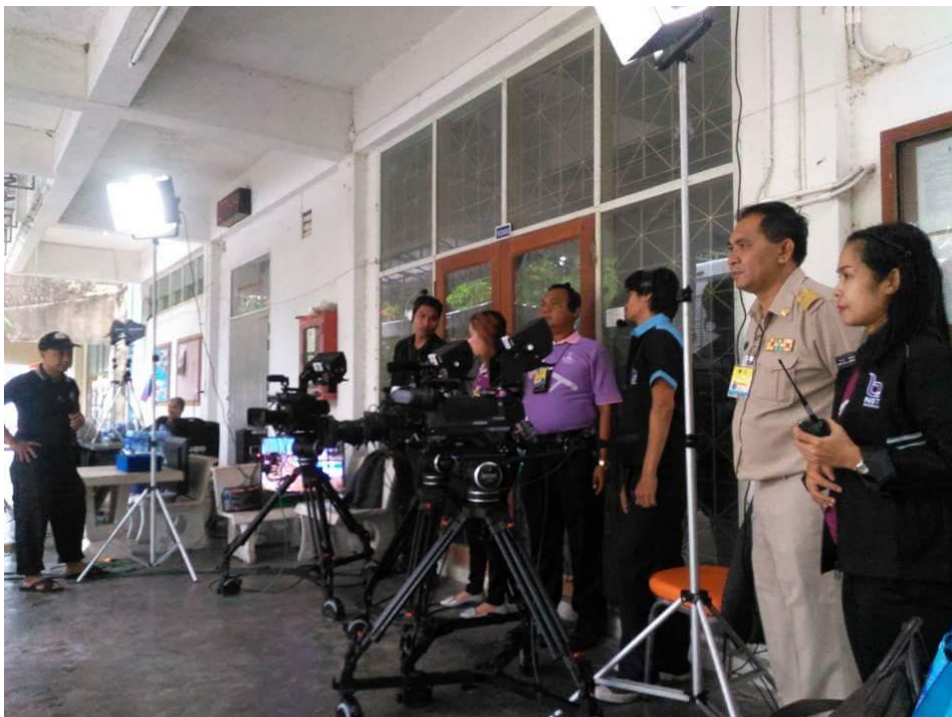
ดังนั้นกลยุทธ์การผลิตสื่อต้นแบบ เพื่อให้สื่อมวลชนในพื้นที่ส่งต่อไปยังสำนักข่าวส่วนกลาง ภายใต้การผลิตและการควบคุมประเด็น ที่เป็นเรื่องดี ๆ ข่าวเชิงบวก ข่าวการพัฒนา การให้บริการ และการแก้ปัญหาของภาครัฐ หรืออื่น ๆ ที่ทำให้สามารถสื่อสารไปยังพื้นที่สื่อ โดยไม่จำเป็นต้องซื้อหรือเช่าเวลาในการเผยแพร่ออกอากาศของสถานีนั้น ๆ เพียงแต่เราผลิตงานคุณภาพ ส่งต่อสติงเกอร์ ซึ่งสติงเกอร์จะเป็นคนที่ส่งข่าวหรือประเด็นที่เรากำหนด ไปยังสำนักข่าวของตัวเอง ในส่วนกลางต่อไป ถือเป็นความลงตัว ที่ได้ประโยชน์กับทุกฝ่าย และนี่คือกลยุทธ์ที่เรียกว่าการผลิตสื่อต้นแบบเพื่อให้สื่อมวลชนในพื้นที่ส่งต่อไปยังสื่อส่วนกลางครับ

การทำงานของผู้สื่อข่าวพิเศษหรือ สติงเกอร์

การทำงานของผู้สื่อข่าวพิเศษหรือ สติงเกอร์

การทำงานของผู้สื่อข่าวพิเศษหรือ สดิงเกอร์